

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čepovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din.
mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 5. junija 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 64.

Gospodarski svet.

Na soboto, dne 19. maja t. l. je sklical minister trgovine in industrije gospodarske korporacije na anketo v Beograd, na kateri se je v prvi vrsti obravnavalo vprašanje financiranja gospodarskega sveta. Zastopniki ministrstva so izjavili, da ministrstvo ne razpolaga s takimi krediti, da bi moglo iz lastnih sredstev pokrivati s poslovanjem gospodarskega sveta zvezane stroške. Na anketi navzoči zastopniki gospodarskih korporacij po večini niso mogli zavzeti stališča, ker za izjavo o tako dalekosežnem bremenu niso imeli zadostnih pooblastil. Ministrstvo je zaradi tega anketo odgodilo na četrtek dne 3. junija t. l.

Gospodarske korporacije Hrvatske in Slavonije ter Slovenije so imele med tem o vprašanju financiranja gospodarskega sveta skupno konferenco v Zagrebu dne 1. junija t. l. Na tej konferenci, katere so se udeležile po svojih zastopnikih zagrebska trgovin obrtniška zbornica, savez industrijalca, savez trgovca, savez novčanin in osiguravajočih zavoda, savez hrv. obrtnika in udruženje zanatlija je zastopal zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani zbornični tajnik g. dr. Windischer.

Po daljši debati, v katero so posegli vsi navzoči zastopniki, se je sklenilo nasloviti na ministra trgovine in industrije sledečo resolucijo:

Zastopniki gospodarskih korporacij, zbrani na skupni seji dne 1. junija 1926, izjavljajo, da ne morejo plačevati prispevkov za pokrivanje stroškov za vzdrževanje gospodarskega sveta, ker je gospodarski svet po smislu čl. 44 ustave državna ustanova, katero je dolžna financirati država sama.

Gospodarski svet ni predstavnik organizacij, nego predstavnik vseh gospodarskih strok in splošne gospodarske delavnosti in se imajo njegovih nasvetov posluževati v prvi vrsti državna oblastva. Zato je naravno in potrebno, da se prijejo stroški sveta na breme državnega proračuna, ako je vladi v resnici do tega, da se gospodarski svet ustanovi.

Brezuspešna konferenca o gospodarskem svetu v Beogradu.

V četrtek dne 3. junija se je vršilo na poziv ministrstva trgovine in industrije v Beogradu nadaljevanje konference o gospodarskem svetu. Na dnevnem redu je bilo predvsem vprašanje financiranja gospodarskega sveta. Konferenca ni prinesla nikakega pozitivnega rezultata. Vsi prisotni delegati gospodarskih korporacij razen treh, so zastopali načelo, da je gospodarski svet državna institucija in ne centrala gospodarskih korporacij ter da ga mora vsled tega vzdrževati država. Izjavili so, da niso v stanju prispevati k stroškom. Le delegati beograjske inženirske zbornice g. inž. Pajević, dalje predsednik novosadske trgovske zbornice g. Miroslavjević in delegat glavne zadružno zveze dr. Prohazka, so izjavili, da so pripravljeno, kljub temu, da stojijo načelno sicer na stališču, da mora gospodarski svet vzdrževati država, tako dolgo, dokler država ne bo razpolagala s potrebnimi tozadevnimi krediti, prispevati iz sredstev svojih organizacij s primernimi zneski za vzdrževanje gospodarskega sveta.

Imenom hrvaških in slovenskih organizacij je podal generalni tajnik dr. Čuvaj izjavo, ki je bila v torek

Ob ponovni razpravi uradnega načrta zakona o gospodarskem svetu so zastopniki gospodarskih organizacij ugotovili, da načrt ne vstreza glede sestave plenuma, glede sestave strokovnih odborov, posebno splošnega odbora, predlogom, katere so gospodarske organizacije svoječasno stavile. Zastopniki gospodarskih organizacij tudi ob tej priliki povdarjajo, da bi se morala pravica glasovanja v gospodarskem svetu priznati edino odposlancem gospodarskih organizacij, dočim bi naj referenti ministrstva sodelovali na sejah samo kot uradne osebe zbog svojega položaja.

Kar se tiče sestave odborov, smatrajo zastopniki gospodarskih krogov, da bi glavne gospodarske panoge, to je industrija, trgovina, obrt in denarništvo morale biti sorazmerno močnejše zastopane nego ostale skupine in panoge. Za sestavo plenuma priporočajo te organizacije sprejem take porazdelitve mandatov med posamezne zbornice in korporacije, kakoršna je bila sklenjena na eni lankih anket. Kar se tiče splošnega odbora stoji zastopniki organizacij na stališču, da njegova sestava, kakor je zamišljena po načrtu zakona, nikakor ne vstreza gospodarski moči v prečanskih krajih in prosijo, da se eksekutiva gospodarskega sveta poveri splošnem odboru, v katerem bi bila enakopravno zastopana vsa gospodarska področja in vse najvažnejše panoge naše države, ker samo tak splošni odbor bi mogel uživati zaupanje vseh gospodarskih poklicev.

Zastopniki gospodarskih organizacij iz tega razloga prosijo, da se načrt zakona o gospodarskem svetu ponovno revidira po anketnem odboru zastopnikov gospodarstva, kateri bi moral uvaževati spredaj naznačene težnje in želje. Dasi gospodarske organizacije polagajo največjo važnost na to, da se gospodarski svet čimprej ustanovi, bi vendar rajše opustile misel na ustanovitev, kakor da bi pritrile sestavi plenuma in splošnega odbora v taki obliki, kakor to predvideva uradni načrt zakona.

dne 1. junija sprejeta na tozadevni konferenci v Zagrebu in ki jo prinašamo zgoraj.

Z ozirom na ta negativni rezultat je bilo vprašanje budžetiranja odstavljeno z dnevnega reda. Ker pa tudi razprava o ostalih določbah načrta ni vodila do enotnih zaključkov, so gospodarske organizacije pozvale, da v toku desetih dni, to je do 14. junija pošljejo svoje pripombe in izpreminjavalne predloge k zadnjemu načrtu zakona o gospodarskem svetu, ki ga je izdelalo ministrstvo trgovine in industrije, industrijski komori v Beogradu, kjer bo ožji odbor, sestavljen iz tajnika beograjske trgovske zbornice g. Svetoslava Marodića, tajnika industrijske komore g. dr. Stevo Popovića, tajnika centrale industrijskih korporacij dr. Cvetka Gregorića in predsednika inženirje komore inž. Pajevića, na podlagi podanih predlogov redigiral kompromisen predlog, o katerem se bo dne 23. junija ponovno razpravljalo v Zagrebu, da se doseže čim popolnejši sporazum in vpoštevanje vseh interesov in želj gospodarskih organizacij za sestavo plenuma kakor tudi splošnega odbora gospodarskega sveta.

Sedanja občna pridobnina po predlogu zakona o neposrednih davkih.

V zadnjih petih letih je vprašanje izenačenja neposrednih davkov eno najbolj perečih vprašanj naše upravne zakonodaje. Gospodarske korporacije in organizacije na vseh konferencah, zborovanjih in shodih prvoedno stavljajo zahtevo, da se neposredni davki, ki se pobirajo v posameznih pokrajinah po različnih zakonih, čimprej izenačijo. Izenačenje se v pokrajinah, v katerih se pobirajo davki po bivših avstrijskih ali bivših madjarskih zakonih, istoveti z znižanjem. Davčno breme po teh zakonih je izdatno občutnejše nego po zakonih, koji se uveljavljajo v ostalih pokrajinah. Na izenačenju davka so torej v prvi vrsti interesirani prečanski kraji, kar je brez dvoma eden glavnih vzrokov, da so kazali gotovi odločilni faktorji do sedaj jako malo umevanja za zahtevo naše Ustave, damorajo biti vse državne davščine za celo državo enake.

Za izenačenje neposrednih davkov je vlada izdelala do sedaj četvero načrtov, v katerih je samo deloma vpoštevala predloge gospodarskih krogov. Najboljši med njimi je četrti načrt, katerega je izdelala strokovna komisija, v kateri je bila Slovenija odlično zastopana. Pozna se tudi, da stoji na čelu gen. direkciji strokovnjak, ki je vsaj poizkušal spraviti v sklad interese davkoplačevalcev s potrebami države. Kljub vsem prednostim pa vsebuje tudi četrti načrt zakona, o katerem bo v doglednem času razpravljala Narodna skupščina, to napako, da ne glede na davčna merila, ki so odločno previsoka, nalaga davkoplačevalcem jako obsežne dolžnosti v formalnem oziru. Te dolžnosti so najboljše glede davka, ki naj nadomesti našo splošno pridobnino. Pridobnina se odmerja sedaj v Sloveniji in Dalmaciji po zunanjih znakih in srednji donosnosti v okvirju kontingenta. Načrt odklanja sedanji sistem obne pridobnine v Sloveniji in Dalmaciji, češ da bi nasprotoval načelu pravičnosti v smislu ustave, ker se reparticijski davka ne more izvesti sorazmerno na valovanje dohodkov. Načrt predvideva obdavčevanje po čistem donosu, ki bi se ugotavljal na način kakor pri nas za dohodnino. Za dosego tega namena zahteva načrt v čl. 56, da mora vsak davkoplačevalec predložiti davčnemu oblastvu začetni in končni inventar, odnosno račun bilance in račun izgube in dobička. Le oni davkoplačevalec, ki bi v polnem obsegu zadostil tej dolžno-

sli, bi imel pravico zahtevati, da se mu odmeri davek po napovedi. Vsem ostalim davkoplačevalcem bi se davek odmeril po uradnih pripomočkih s tem, da bi se ocenili najpreje kosmati prejemki, obratna glavica in promet ter drugi za oceno važni znaki. Na podlagi teh ocen bi se primerjalo take obrate z obrati, za katere so lastniki predložili vse račune, katere zahteva čl. 56 načrta.

Predlog zakona zahteva torej od vsakega davkoplačevalca, da predloži popolno bilanco. Tej zahtevi bo mogel zadostiti samo nezaten del davkoplačevalcev. Obdavčevanje po dohodkih bo zbog prilik, kakoršne prevladujejo v naši državi, ostalo samo na papirju, dejansko se bo pridobnina še nadalje odmerjala po zunanjih znakih samo s to razliko, da se bodo ocenjevali dohodki, namesto da bi se ugotavljalo konkretne zunanje znake, kar je veliko sigurnejše.

Pri vsakem davku je upoštevati izvedljivost. Davki se morajo urediti tako, da je vsakemu tudi najpriprostejšemu davkoplačevalcu pri količjak dobri volji možno ustreči zahtevam, katere stavi nanj zakon v formalnem oziru.

Temu temeljnemu načelu davek na podjetja, obrti in opravila ne ustreza. Pri nas v splošnem prevladujejo obrafi, ki nimajo takih zapiskov, da bi mogli zadostiti zahtevam, katere predlog nanje stavi. Kolikor niso protokolirani, obrati tudi po trgovskem zakonu niso dolžni voditi rednih trgovskih knjig, absurdno bi bilo zahtevati od naših najmanjših obratov, da predlagajo davčnemu oblastvu bilanco z inventarjem, glede katerega imajo celo protokolirani trgovalni gotove olajšave.

Načrt glede tega davka je mogoče v teoriji utemeljen, računa pa premalo s praktičnim življenjem, na katero bi se moral v prvi vrsti naslanjati. Izključeno je torej, da bi se tak davek mogel zadovoljivo upravljati, pa naj bo teoretično še tako utemeljen.

Glavna zahteva gospodarskih krogov v Sloveniji je, da se načrt glede tega davka tako preuredi, da opusti zahteve, katere stavi v formalnem oziru na davkoplačevalce in da se tembolj prilagodi sedanjemu sistemu obdavčevanja po zunanjih znakih, ki omogoča davkoplačevalcu uspešno sodelovanje pri odmeri. Dokler se davek ne preuredi v naznačenem smislu, ga moramo odločno odklanjati.

Seja širšega odbora Zveze trgovskih gremijev in zadrug.

V torek dne 25. maja se je vršila številno obiskana seja širšega odbora Zveze gremijev.

Med načelstvenimi naznanili se je vzel z odobravanjem na znanje pristop trgovskega gremija v Št. Lenartu v Slov. goricah k Zvezi. V obsežnem tajniškem poročilu je zvezni tajnik podal pregled rezultatov po Zvezi izvršenih anket ter referiral o zveznih akcijah v zadnjem polletju, nadalje o zveznih predlogih za posamezne trgovinske pogodbe, za revizijo taksnega zakona in v železniškoprometnem oziru.

Nato se je vršila občirna razprava o predlogih za prihodnji zvezni občni zbor. Sklenilo se je, da se vrši v nedeljo dne 27. junija v Kranju popoldan ob štirih predkonferenca, na kateri se bodo definitivno redigirale

resolucije za občni zbor in na kateri bo podano tudi podrobno poročilo o načrtu ministrstva trgovine in industrije za zakon o gospodarskem svetu ter o načrtu zakona za izjednačenje direktnih davkov.

Občni zbor Zveze gremijev pa se vrši 28. junija v ponedeljek ob 9. uri zjutraj v Kranju. Po predlogih posameznih gremijev se bo na njem razpravljalo o reviziji poštnopaketnih in telefonskih pristojbin, o dezolantnem stanju naših deželnih cest, o potrebi revizije zakona o bolniškem in nezgodnem zavarovanju, kakor tudi o zahtevi odprave krošnjarstva. Glede ostalih predlogov pa ima Zveza izvršiti še nekatere poizvedbe, odnosno intervenirati direktno na merodajnih mestih.

TRGOVCI! Razpečavajte v svojih trgovinah srečke loterije Društva »Trgovske akademije«. Srečke dobite pri svojem gremiju.

Odgovornost železnice ob požaru na odkritem vozu.

(Sodne odločbe.)

Na vožnji med dvema postajama se je dne 4. julija 1922 vnel odkrit vagon, na katerem je bilo naloženih več steklenih balonov kisove kisline in več sodov terpentina in strojnega olja, in je zgorel s svojim tovorom vred.

Svojo odškodninsko zahtevo opira odpošiljateljica na to, da je železnica naložila lesene sode s terpentinom in strojnem oljem, ki je o njih morala vedeti, da puščajo, ali vsaj si misliti, da propuščajo zlasti v taki vročini, z baloni octove kisline na isti odkriti vagon, da je ta vagon z očitno nevarnostjo za ogenj pripeljal v vlak na peto ali šesto mesto za strojem, s čimer je že zanemarila dolžnost skrbnega trgovca in prevoznika in zagrešila neprevidnost; dalje, da pri stroju, ki je prirejen za rabo najboljšega premoga A, lovilca isker ni preuredila za rabo slabjšega premoga B, da je pa stroj tudi bil naravnost pokvarjen, ker lovilca isker sploh ni funkcioniral, ker je bila mrežica pregorela; da je kljub temu uporabljala slab domači premog, ki daje mnogo isker, in da je ogenj nastal s tem, da so padle iskre na iztekli terpentini in povzročile požar.

Tožena železnica odklanja vsako plačilo. — Kršila ni nobenega predpisa: kisova kislina se mora prevažati na odkritih vagonih, ostalo zgorelo blago pa se sme prevažati na takih vagonih. Po predpisih je smela pripeti ta vagon na šesto mesto za strojem. Premoga A ne more dobiti, ker ga nedostaje in je predrag; obratovati more samo z domačim premogom, ki daje mnogo isker, kar pa je odpošiljateljici znano. Stroj je bil povsem v redu, varnostne priprave so delovale vzorno, a popolnoma se po sedanjem stanju tehnike padanje isker sploh ne da preprečiti. Zanika, da bi bil ogenj nastal po iskrah iz stroja; nihče isker ni videl, in tega tožeča stranka ne bode mogla dokazati. Nastal pa je požar gotovo radi tega, ker je radi tedanje hude vročine in tesnega zamaška posoda, ki je v nji bila octova kislina, sama eksplodirala in se vžgala. Leseni sodi so res puščali, a to je odpošiljateljica v tovarnih listih sama izrečno priznala. Sicer je pa s prevozom v odkritem vagonu vselej združena nevarnost, da se blago po iskrah iz stroja vžge in za škodo, ki nastane na ta način, železnica ne jamči; nevarnost iz takega načina prevoza nosi odpošiljatelj.

Tožnica zatrjuje, da je prišel zaznamak, da so se sodi potili, v tovarni

list brez njene vednosti in volje. Zapisal je ta zaznamak njen uslužbenec na poziv železnice, ne da bi bil vedel, kaj zapisuje, in ne da bi bil za to pooblaščen. Sodi pa niso puščali, marveč se le potili, t. j. na njih se je le rosa nabirala, kar pa ni puščanje.

(Dalje sledi.)

POSET MINISTRA FINANC V ZAGREBU.

Minister financ dr. Perić je te dni posestil Zagreb, da spozna gospodarske prilike in se seznanji s predstavniki gospodarskih korporacij in organizacij. Ministra je zbornica slovesno sprejela in njen predsednik g. Arko je imel nanj nagovor, v katerem je izčrpno nanizal vse težnje, želje in zahteve gospodarskih krogov. Povdarjal je posebno, da je nujno potrebno izvesti izenačenje davkov, znižati take in ukiniti davek na poslovni promet ali ga vsaj znižati. Po nagovoru je minister sprejemal zastopnike posameznih korporacij in organizacij. Kakor se čuje, namerava minister v isto svrhu obiskati po vrsti tudi ostala gospodarska središča v naši državi. V naši javnosti se splošno kaže povečano zanimanje za gospodarska vprašanja. Večne politike in prerekanja se je prebivalstvo že davno naveličalo in stremi, da se čimprej prične z resnim delom na gospodarskem polju. Vsa znamenja kažejo, da se odločilni faktorji dobro zavedajo tega važnega preokreta v mišljenju našega prebivalstva, ki željno čaka, da se vsaj za nekaj časa pusti na stran politična vprašanja in se začne reševati gospodarska vprašanja, ki naj pospešijo razvoj našega gospodarskega življenja in olajšajo vedno bolj občutno gospodarsko krizo. Gospodarski krogi so svoje želje in zahteve že tolikrat v vseh mogočih oblikah predložili odločilnim faktorjem, da je zadnji čas, da začno uresničevati uvidevnost za potrebe gospodarstva s konkretnimi dejanji, ne pa z besedami.

NEMŠKO-RUSKI DOGOVOR KOT MIROVNI ČINITELJ.

Grof Brockdorff - Rantzau je nemški poslanik v Moskvi. O dogovoru med obema državama piše takole: »Pomen pogodbe med Nemčijo in Sovjetsko Zvezo je v prvi vrsti ta, da sta obe državi že vnaprej določili svoje postopanje v slučaju spora ene od obeh s kakšno drugo državo ali državno skupino. Pogodba nikakor ni »dogovor« na Locarno ali Ženevo, kakor so jo hoteli nekateri označiti; ona je samo logična posledica nadaljnjega razvoja v razmerju obeh držav. Že gospodarske razmere, gospodarska nastanitev obeh držav druga na drugo, silijo na to, da se ustvari trdna pod-

laga obojestranskega razmerja. Podpis pogodbe, ki označa razmerje še bolj stabilno in jasno kot prej, si moramo misliti kot korak naprej na polju političnega pomirjenja in gospodarske konsolidacije v Evropi. Nikakor pa ni ta pogodba protitež proti katerikoli drugim nemškim obveznostim.

Obsežna gospodarska pogodba lanskega leta in letošnja kreditna pogodba sta sporazumno orodje gospodarskega razmerja. Danes se lahko govori, da se bo to razmerje trajno ugodno razvijalo, v smeri navzgor; že doslej so zaključki zadovoljivi. Število v Sovjetski Zvezi delujočih nemških tvrdk stalno raste; ko bodo premagane zadnje težkoče v izplačanju 300 milijonskega kredita, se bo tudi trgovina med obema državama ugodnejše razvijala. Obe državi sta pač po naravi navezani druga na drugo, gospodarsko in politično; njihju interesna skupnost ne more ogroziti nobene druge države. Politično in gospodarsko prijateljstvo obeh držav služi hkrati pomirjenju vse Evrope in bo postalo v evropskem pogodbenem sistemu važno orodje miru med narodi.

BREZPOSELNOST NA ANGLEŠKEM.

Iz uradnih podatkov, ki jih je objavilo delovno ministrstvo, je razvidno, da je število brezposelnih znašalo dne 17. maja 1,612.700. Poleg tega pa je ministrstvo za delo dobilo še 358 tisoč prošenj za podporo s strani rudarjev, ki so brez dela in kakih 50 tisoč prošenj s strani delavcev, ki po splošni stavki še niso bili sprejeti na delo.

CITROEN - AUTOMOBILI

v specialni luksuzni izdelavi, 10/22 HP, 4 do 5 sedežni, jeklena karoserija, porabi 8 l benzina na 100 km. Brezkonkurenčne cene. — Zahtevajte cenik pri zastopstvu

JUGO-AUTO, Ljubljana

Dunajska cesta 36. Telefon 236.

Industrija.

Centrala industrijskih korporacij v Beogradu raznanja, da se vrši seja centralnega zbora v soboto dne 12. t. m. ob 10. uri predpoldne v prostorih Centrale (Kelarijeva ulica 1) z naslednjim dnevnim redom: I. Predlogi za spremembo določil o državnih dobavah v zakonu o državnem računovodstvu. II. Referat centrale o delovanju: 1. glede prometnih vprašanj, 2. glede carinskih in davčnih vprašanj, 3. glede sklepanja trgovinskih pogodb. III. Položaj industrije v prvem polletju 1926 in njene potrebe in želje. IV. Računski zaključek Centrale za leto 1925. V. Referat odseka za posredovanje. VI. Slučajnosti.

Mednarodni bakreni kartel. 1. julija letos bo pričel mednarodni bakreni kartel s svojim delovanjem. Dogovor je v veljavi zaenkrat za šest mesecev, tako da bodo imeli 1. januarja že praktične skušnje. Takrat hočejo namreč spremeniti kartel v dolgoročnega. Določitev cene se ne bo omejila samo na elektrobaker, temveč bo obsegala vse za konsum v poštev prihajajoče vrste. Kartel produkcije ne bo kontingental, zlasti še, ker bi zahteva po omejitvi produkcije ne zadela samo na odpor afriških in evropskih producentov, temveč bi bila tudi v nasprotju z ameriško zakonodajo. Morda bo pa pozneje vsaj v glavnih deželah produkcije treba neoficijelnih dogovorov, da se spravi v sklad ponudba in povpraševanje po cenah, ki jih bo kartel določil.

Nemški industrijski krogi obračajo izredno pozornost potrebam ruskega trga, dovoljujoč znatne kredite. Medtem ko so ruske organizacije prej dobile v Nemčiji le s težavo kratkoročne kredite (ne več kot do 6 mesecev), dobivajo sedaj prav lahko posojila na milijone mark za eno ali več let. Nemška industrija ima pred vsemi drugimi to prednost, da pozna prav dobro razmere na ruskem trgu in se more tudi z lahkoto prilagoditi njih zahtevam. Nemčija bi mogla uvažati v Rusijo vse stroje za reorganizacijo železne in tekstilne industrije in tudi velik del poljedelskega orodja.

Trgovina.

Nazadovanje angleškega izvoza. — V aprilovih številkah angleške trgovske bilance vidimo nazadovanje izvoza v izmeri 9.275.000 funtov in nazadovanje uvoza v izmeri 7.854.000 funtov; odstotno nazadovanje eksporta je torej dosti večje kot nazadovanje importa. Razlagajo si to s tem, da so inozemski kupci v tednih pred štrajkom naročila ustavili, ker so se bali, da ne bi blago prepozno prišlo. Ustavila se je zlasti eksportna trgovina premoga. »Times« pišejo, da bo nazadovanje eksporta in importa v maju še večje, s čimer bi se vidni deficit trgovske bilance še bolj povečal in bi se za letošnja inczemska posojila razpoložljiva glavnicca še nadalje zmanjšala: »Če povpraševanje po kapitalu ne bo ponehalo, se bo morala obrestna mera skrajaj gotovo zvišati, in to bi pomenilo zopetno podaljšanje nenormalne brezposelnosti.«

Denarstvo.

Bilanca nemških kreditnih bank. O osmih nemških velebankah smo že pisali. Sedaj beremo o 83 nemških kreditnih bankah, ki so napravile bilanco s 30. aprilom. Od zanjega bilančnega termina se je dotok denarja znatno dvignil. V prvih dveh letošnjih mesecih se

10

LISTEK.

Borza.

nje pomen in praktična navodila za trgovanje na Borzi.

(Nadaljevanje.)

Nalogi senzalom.

Prodajni in nakupni nalogi se dajo senzalom lahko ustmeno, pismeno, brzojavno ali telefonično. V tem zadnjem slučaju, ako daš senzalu nalog telefonično ali brzojavno, ga moraš tudi pismeno potrditi.

Ko dobi senzal enako blagovno prodajno ponudbo, kakor je prejel nakupni nalog, izvrši dana naloga s tem, da izstavi borzni sklep.

Borzni trgovski sklep ali zaključnica imenovan je dokaz izvršene kupčije.

Nalog, ki ga poda trgovec za nakup ali prodajo blaga pa je lahko za trgovca neobvezen.

Na primer: Trgovec ima na prodaj en vagon fižola. Nalog, ki ga da senzalu, da mu to blago proda se lahko glasi:

1. Prodajte vagon fižola po ceni 3.50 dinarje za kilogram, ostanem v besedi osem dni, to je do tega dne. — Ponudnik je dal s tem obvezni nalog za prodajo blaga in ga mora, ako senzal istega v danem roku proda, tudi brezpogojno dobaviti.

2. Stranka kupec pa lahko da senzalu sledeči nalog: Kupite zame en vagon najbolj stare koruze. — To je obvezen kupni nalog, ki veže kupca na sprejem

blaga in sicer po ceni, ki je notirala isti dan na borzi; senzala pa veže moralčno ta nalog, da skrbi res za najnižji oziroma najugodnejši nakup tega blaga.

3. Vzemimo, da rabi trgovec en vagon čiste svinjske masti. Svojemu senzalu telefonira to potrebo in zahteva od njega oferta ali ponudbe. Senzal ima ponudbo za en vagon masti po ceni 25 Din za kilogram, postavljeno v Ljubljano, prosto voznine glavni kolodvor. Trgovec pa te cene ne plača in limitira, to je obvezno, ponudi za kilogram 24.50 Din pod istimi pogoji. Senzal sporoči ta limit — to je ponudbo kupca — prodajalcu in ako prodajalec potrdi, da popuđeno ceno sprejme, je kupčija v redu, ter za kupca in prodajalca obvezno sklenjena.

Take limitne kupčije so v času, ako za blago ni posebnega povpraševanja, priporočljive; v nasprotnem slučaju pa, ako je za blago živahnije povpraševanje, navadno kupčija uide.

Prodajni ali nakupni nalog daj vedno le enemu senzalu. Pripetilo se je, da je dal prodajalec, ki je imel en vagon desk, kar trem borznim senzalom prodajni nalog, katerega so tudi vsi trije izvršili in blago prodali. Trgovec pa ni imel toliko blaga in je vsled tega prišel v velike neprilike dobave. Taki slučajji lahko čisto povzročijo veliko škodo nalagodajalcu, ker kakor smo že omenili, so cene blagu podvržene stalnemu nihanju. Ako postane povpraševanje po blagu veliko, se cene gotovo povišajo in mora oni, ki je prodal več blaga kakor ga je imel, plačati blago, ki ga je prodal, pa ga more šele nakupiti dražje in ima lahko izdatno zgubo.

Kar je v malem škodljivo in nepravilno, pa ima lahko v velikem usodepolno posledice. Vzemimo na primer veletrgovca, ki rabi po 20 in še več vagonov pšenice in da tak nalog večjemu številu borznih senzalov. Senzali poskušajo sicer dobiti najugodnejše ponudbe, ampak vsled trenutnega vprašanja večjega števila senzalov, ki vsi iščejo teh 20 vagonov pšenice, zraste povpraševanje po pšenici na veliko število in posledica tega je skoro gotovo podraženje blaga. Tako je škodil trgovec samemu sebi na ceni. Iz tega se razvidi zopet, da je ves ustroj borznega trgovanja sestavljen iz zelo občutnih sestavin, kjer lahko vsak nepremišljen korak povzroči znatne spremembe.

Trgovec in senzal.

Rekli smo že, da sloni razmerje med trgovcem in senzalom na zaupanju. Senzal pa je dolžan ohraniti strogo nepristranost med kupcem in prodajalcem. Stroga objektivnost in točne informacije, točno poslovanje dviga zaupanje kupcu in prodajalcu do senzala in obratno. Kot se poslužuje bolnik zdravnika, do katerega ima zaupanje, tako bo tudi trgovec stalno se posluževal svojega senzala, ki bo v tem primeru gotovo zastavil vse sile, da to zvezo ohrani. Trgovec se ga bo posluževal za kritje svojih potreb tudi takrat, če mu je ustvaril senzal že nakupne vire. Kajti oni trgovec, ki daje svojemu senzalu enkrat nalog, da mu kupi ali proda to ali ono blago, drugič pa se obrne sam do prodajalca ali kupca, zato da prihrani senzalnino, ki jo

mora sicer svojemu senzalu plačati, naredi navadno sebi in celotnemu trgovanju slabo uslugo. Res je, da si je prihranil stroške senzalnine, dvomljivo pa je, če je dobil blago po tisti ceni ali prodal robo za tisto ceno, kakor bi storil to senzal, ki ima pripomoček vsled številnih ponudb in povpraševanj, da prodajne cene izenači z dnevnim kurzom oziroma ponudbami in povpraševanjem. Tako oškoduje tak trgovec samega sebe, borzo in svojega senzala, trgovini pa odpira možnosti neenakih cen in vodi tako kupca kakor prodajalca na stranpota zakonite kupčije. Tako postopanje izpodkopa tudi medsebojno zaupanje.

Senzalnina, kurtaža ali provizija.

Senzalnina ali kurtaža, tudi provizija ali mešetarina imenovana, je ona denarna taksa, ki jo mora plačati kupec in prodajalec, oziroma samo kupec ali prodajalec, ako se to medsebojno dogovori. Senzalu, ki je pri kupčiji posredoval. Senzalnino se mora plačati senzalu **takoj ob zaključku posla in neglede na to, se li kupčija izvrši ali ne.**

Senzalnino določajo uradni borzni sveti in se mora navesti v zaključnici.

Senzal ima tudi tedaj pravico do senzalnine, ako je kupca in trgovca samo seznanil in sta potem sama isti dan sklenila kupčijo.

Del senzalnine, običajno eno četrtno, mora senzal ob sklenjeni kupčiji plačati Borzi kot borzni davek.

(Dalje sledi.)

na primer številke kreditorjev pri šestih berlinskih velebankah niso skoraj nič spremenile, a so narasle v naslednjih dveh mesecih za 201 milj. mark, na 4731 milijonov. Pri ostalih 77 kreditnih bankah se je zvišal dotok za 80 milijonov mark. Skupna vsota posojil in kreditorjev pri berlinskih in provincialnih bankah je znašala na koncu februarja 5671 milijonov mark, na koncu aprila pa 5952 milijonov.

Francoska vlada in vprašanje franka. Francoska vlada je po svoji drugi seji izdala naslednji komunike: Vlada smatra, da je njena poveljna dolžnost skrbeti za dvig franka. Odobrila je imenovanje izvedencev, ki bodo tvorili finančni odbor, kateri bo nadzoroval kupčevanje z denarjem in predlagal ukrepe za zaščito franka. Vlada bo za vsako kategorijo davkoplačevalcev določila v najkrajšem času obdobje. Predložila bo parlamentu fiskalni načrt, ki predvideva otvoritev posebnega računa pri Francoski banki; ta račun se bo nanašal na kapitala v tuji valuti, ki so jih pridobili Francozi v inozemstvu. Vlada ne pristaja za sedaj na nobeno fiskalno reformo in ne namerava razpravljati o nobenem lakem sporu, ki bi zamogel alarmirati javni kredit. Vlada je prepričana, da bosta javnost in parlament pripoznala, da treba napeti vse sile za takojšnjo obrambo francoske valute.

Italijansko posojilo Rumuniji. Italija je posodila Rumuniji 200 milijonov lir. Manjkajo samo še podpisi. Posojilo se udeležuje posamezne italijanske in rumunske finančne skupine. Določeno je za stabilizacijo rumunske valute oziroma za nakup italijanskih industrijskih izdelkov. Obrestuje se po 8% in se mora vrniti najkasneje v šestnajstih letih. Obe vladi imata nad posojilom samo kontrolo.

Davki in takse.

Davčna obremenitev v Avstriji. — Avstrijski upravni aparat je kljub raznim odpravninam, redukcijam in vpokojitvam še vedno tako obsežen, da stane državo s pokojninami vred približno 72% vseh državnih prejemkov. Finančna uprava izkuša z večjimi donosi direktnih davkov ohraniti ravnovesje državnega proračuna. Direktni davki dajejo kljub vsem olajšavam vedno večje donose. Tako je znašal donos direktnih davkov v l. 1923 še 825 milijonov šilingov, v letu 1925 pa je narasel na 1160 milijonov, torej skoraj za 50%. Posebno ugodne uspehe kaže dohodnina in pridobnina, glede katerih je vlada obljubila, da bo pri odmeri skrajno obzirno postopala. Kljub vsem zagotovilom obzirnosti pa se je donos dejansko zvišal za 47 milijonov, kar prekaša nade najhujših fiskalistov. Davčna obremenitev v Avstriji je skrajno občutna; presega namreč davčno obremenitev na Češkoslovaškem za 25% in na Ogrskem za 60% ter je še enkrat višja nego je bila leta 1923. Avstrijski gospodarski krogi si prizadevajo za olajšanje, a vsa dosežena olajšanja obrezuspeši davčni aparat, o čemer nas prepričuje tudi davčna praksa v Sloveniji, ki verno sledi dunajskim in avstrijskim vzgledom, iz katerih šele izhaja.

Carina.

Razpis o carinjenju železnih žic ob uvozu. — Na vprašanje, kako je treba glede obdelave smatrati železno žico iz tr. post. 538 uvozne tarife, če je bila modro in svetlo žarjena, je odločil gospod minister za finance po zaslišanju carinskega sveta in na tarifi: Svetlo izlečene železne žice, če se žare zato, da se omečajo, pa so pri tem žarjenju ohranile svoj prvotni sijaj ali ga izgubile zaradi oksidacije, se ne smatrajo za obdelane v tarifnem zmislu.

Odpor proti zvišanju uvozne carine na žito v Češkoslovaški. — Češkoslovaška vlada namerava povišati uvozno carino na moko. Proti tej nameri se upirajo z vso silo socijalisti, ki so zavlačevali glasovanje preko več sej poljedelskega odseka. Poslanci so se med seboj tako ljuto sprli, da je morala posredovati parlamentarna straža. Socijalisti posebno ostro obsojajo nemške agrarce, ki so zapustili svojo načelno opozicijsko stališče, da si zasigurajo trenutne koristi. Zastopnik socijalistov je v zbornici izjavil, da bodo delavci po sprejemu agrarnih carin zahtevali povišanje mezd.

Zvišanje uvozne carine za žito in moko na Grškem. — Grška vlada je zvišala uvozno carino in sporedne takse na pšenico in moko. Dočim je od 1. januarja t. l. carinska obremenitev znašala 40 in 50 drahem na 100 kg pšenice in moke, se hoče sedaj povišati za pšenico na 45, a za moko na 54 drahem. S tem povišanjem se je hotelo ustreči domačim mlinarjem, kateri so zahtevali, da se jih zaščiti pred konkurenco tuje moke.

Promet.

Nov železniški tarif v Avstriji. Glavni parlamentarni odbor v Avstriji je usvojil predlog avstrijske vlade o zvišanju tarif na železnicah. Zvišanje stopi v veljavo že 1. julija t. l.

Kupujmo in podpirajmo izvrstno KOLINSKO CIKORIJJO domači izdelek.

Iz naših organizacij.

OBČNI ZBOR »TRGOVSKEGA DRUŠTVA« V CELJU.

V četrtek dne 27. maja t. l. je imelo društvo svoj XVI. redni letni občni zbor. Ob poveljni udeležbi članov, je zborovanje katero se je vršilo v rudeči sobi v Narodnem domu, predsednik gospod Anton Fazarinc otvoril ob deveti uri zvečer. Njegov pozdravni govor, kateremu je zbor pozornost sledil, prinašamo v naslednjem:

Cenjeni navzoči: V skladu s predpisi naših društvenih pravil, konstatiram sklepčnost občnega zbora, ter Vas cenj. zborovalce prav prisrčno pozdravljam in se vam zahvaljujem za Vaš trud, da ste se našemu vabilu odzvali. Predno preidem k razpravi posameznih točk dnevnega reda, dovolite, da se spominjam preminulih naših članov gg. Zdravko Kranjca in Franc Kramarja, katera nam ostaneta v spominu kot zvesta člana, ter Vas cenj. zborovalce uljudno prosim, da jima pri tej priliki v počastitev pošljemo naš zadnji pozdrav. Slava! — Kakor prejšnja leta, tako tudi letos, se je društvo v svojem delovanju posvetilo kulturnemu in prosvetnemu pokretu, ter sem pri tej začetni poti imel priliko opaziti koliko nam še manjka do popolne zaokroženosti in da se imamo še mnogo boriti, če hočemo slediti sklepu popolniti in dovršiti ono kar nam še manjka. Nismo se ustrašili težav, s katerimi smo se imeli boriti za naš vzvišeni cilj, to je povzdiga našega trgovskega in sistematičnega vzgoja v ponosu in zavesti našega častivrednega stanu, ter je društvo v tem oziru skušalo z različnimi akcijami vzbuditi potrebno zanimanje za čvrsto sodelovanje, vendar malodušnost naših članov je bil šestkrat vzrok, da nismo zaznamovali onih uspehov, ki smo jih želeli. To nas sicer ne sme motiti, ker po mojem mnenju opravičuje momentano mrtvilo v društvenem delovanju dejstvo, da se ima naše gospodarstvo vsled prehoda v konsolidirane razmere, boriti s težavami, ki posameznika okupirajo z različnimi notranjimi posli in mu ti delajo dokaj skrbi, ki mu ne pripuščajo mnogo na času, da bi se še poleg tega posvetil društvenemu delu. Vrhutega si moramo predložiti težak položaj našega trgovstva v sedajšnji razorni gospodarski politiki naših vladnih funkcionarjev, ki ogrožajo vsled njihove nedelavnosti eksistenco celo finančijelno krepkih slojev našega stanu. Če se omenim težka davčna bremena, naraščajočo brezposelnost in slabe plače posebno nekaterih uradniških kategorij in še druge kričeče krivice, ki se dogajajo, tedaj se ni čuditi, da mora marsikateremu miniti volja za aktivno sodelovanje v našem društvu, ali na drugi strani zopet mislim, da ta malodušnost slabi našo organizatorično silo, ter daje našim oblastnim funkcionarjem dovolj prilike, da nas še bolj tlačijo, in šikanirajo z različnimi neokretnimi zakoni in naredbami proti katerim se borimo sicer z vsemi silami, ki pa se naše borbe ne boje, ker vidijo v naših vrstah izmučenost in slabo energijo. Ravno v tem kritičnem momentu bi morali trgovci z energično silo potom svojih organizacij udariti po vsem onem, kar ogroža naš in blagor naroda, ali zato treba, da morajo biti naše organizacije na svojem mestu in da bodo

v njej združeni vsi stanovniki. Na ta način je sigurno računati, da bo organizacija našemu stanu prinašala gotove koristi, seveda le pod pogojem, če ima organizacija tudi dovolj moralne podpore s strani njenih članov. V našem društvu pa, mesto, da bi člani z nasveti itd delo v društvu olajšali in podpirali, se za društveno sodelovanje mnogo ne zanimajo ter prepuščajo vse delo in brigo za procvit društva le odboru. Odbor pa sam brez sodelovanja svojih članov ne more društvu prinašati potrebnih koristi.

Tako je društvo v pretečenem letu pridilo razne poučne tečaje. Ta akcija je bila usmerjena bolj za trgovske nastavlence, kojih večina potrebuje pouka v praktičnih trgovskih vedah tako n. pr. v stenografiji. V tem pogledu je bil odziv s strani trgovskih nastavlencev manj zadovoljiv tako, da po presoji vsestranskih okolščin, se društvo ni moglo globlje spuščati v to akcijo, temveč si je stvar držalo v evidenci ter jo zopetno ponovi v času, ko bodo potrebne predpriprave izvršene. Vse delo, katero je bilo v zvezi s temi poučnimi tečaji, je društvo stalo mnogo truda in čeravno ne beležimo sedaj zaželjenih uspehov, se lahko zadovoljimo z dejstvom, da se je društvo vsestransko, kar bi bilo v korist našim članom, zanimalo, in kar je najvažnejše, početek je tu, ter bo naloga prihodnjega odbora, da započeto delo nadaljuje.

S širokopotezno akcijo je društvo pripravilo vse potrebno za prireditve »Trgovskega plesca«. Na žalost je prireditve na tako nesrečen dan odpadla, da je bilo nemogoče pričakovati boljšega uspeha. Prireditve je sicer v moralnem oziru prav sijajno uspela obisk je bil namram lanskoletnemu prav časten, ali v finančijelnem oziru so se pojavile težkoče, in to z ozirom ker so se režije kričle edinole iz dohodkov vstopnic.

(Konec prihodnjic.)

Ali si že pridobil »Trgovskemu listu« vsaj enega novega naročnika?

RAZNO.

Ante Grom — sedemdesetletnik. Šef carinsko-posredniške in špedicijske tvrdke »Grom« v Ljubljani gosp. Ante Grom je obhajal včeraj 70letnico rojstva. Jubilar je znal s svojo dolgoletno carinsko prakso organizirati podjetje, ki po svoji kulturnosti, realnosti in točnosti v poslovanju, slovi po vsej državi in tudi v inozemstvu. Zato je g. Grom v vseh naših trgovskih krogih splošno spoštovana in visoko cenjena osebnost. Grom je pa tudi visoko čislana zlasti v narodnih krogih in zgodovina narodnih bojev na Primorskem bo ohranila družini Gromovi najčastnejši spomin. Jubilaru, ki praznuje čil in zdrav, še poln podjetniškega duha in dobre volje do dela, ob strani svoje cenjene soproge, znane g. Maše in na čelu občespoštovane obitelji svojo 70letnico, kličemo tudi mi iz srca: Na mnoga leta!

Sladkor iz trsta in sladkor iz pese. Pred vojsko sta si bila obe vrsti sladkorja glede množine precej enaki. Vojska je zagrabila v prvi vrsti dežele, ki so pridelovale sladkorno peso, in so bili torej odstotki pesnega sladkorja napram trstnemu minimalni. Po vojski so se pa te dežele spet zdramile in so se na novo oprijele pesne kulture. Razmerje obeh vrst sladkorja se je že v zadnjih treh letih tako spremenilo, da je prišel pesni od dobre tretjine na dobro polovico trstnega. Poglejmo produkcijo sladkorja, v milijonih meterskih stotov:

Sladkor:	1922/23	1923/24	1924/25	1925/26
Pesni	106.39	120.80	165.25	170.000
Trstni	259.68	291.87	318.48	326.000
Skupaj	366.07	412.67	483.73	496.000

V gospodarskem letu 1922/23 je bilo pesnega sladkorja dobrih 37% trstnega, nato dobrih 41, slabih 52 in dobrih 52 odstotkov. Pripominjamo, da so številke za tekoče gospodarsko leto smo cenitev in da bo prava produkcija najbrž večja.

Nadaljno oblikovanje svetovnega sladkornega trga ni odvisno samo od pridelka v deželah trstnega sladkorja — v prvi vrsti sta Kuba in Java — kjer se je

pridelovanje baš pričelo, temveč tudi od razvoja svetovne uporabe in od bodočnosti evropskih in ameriških pesnih nasadov. Splošno pravijo, da v bližnji bodočnosti večjega kolebanja cen na svetovnem sladkornem trgu ni pričakovati. Poleg kovinskega trga je sladkorni trg v svetovni trgovini med najbolj občutljivimi. Trstni sladkor ima pred pesnim to prednost, da so delovne moči izdatno cenejše in konkurenčna zmožnost že zato zelo velika.

Zaposlovanje brezposelnih pri poljedelstvu. — Avstrijski delavski uradi so si nadelo nalogo, da brezposelne industrijske delavce, ki so vajeni kmetijskega dela, zaposlijo v kmetijstvu. Akcija se je že po prvih mesecih dobro obnesla. Do sedaj se je posrečilo 7000—8000 brezposelnih delavcev samo v dunajskem okrožju zaposliti v kmetijstvu. Izkušnje, ki so jih imeli poljedelci z novimi delavci, so bile tako ugodne, da dohajajo delavskemu uradu ponovne prošnje, da odkáže za poljedelstvo še nadaljne brezposelne industrijske delavce.

Poplave v Rusiji. — Iz različnih krajev ob Volgi prihajajo vesti o velikanskih poplavah. Industrija v Jaroslavu je utrpela nad 2 milijona rubljev škode. V Kazanu je voda poplavila 2612 hiš, tako da je kakih 13 tisoč oseb brez strehe. Spask je popolnoma izoliran in brez kruha. Voda je odnesla mnogo mostov in podrta mnogo nasipov.

V 30 dneh okoli sveta. Leta 1913 je napravil Henry Mlars rekord v potovanju okoli sveta, porabivši za to 35 dni, 21 ur, 35 minut in štiri petine sekunde. Neki drug Amerikanec, Goldstrom, ga hoče sedaj prekositi in hoče priti okoli sveta v 30 dneh. Goldstrom je pisatelj in časnikar; potovanje je pričel vsled neke stave. Sme uporabiti vse, parnik, železnico, aeroplan, kar mu pač trenutno najbolj ugaja in se njegovemu načrtu najbolj pričuje. Stari Jules Verne bi se v grobu okoli obrnil, če bi videl tega naslednika njegovega junaka. 19. maja popoldne ob 5. uri se je odpeljal Goldstrom na krovu veleparnika Mauretania iz newyorškega pristanišča in je objubil, da bo 18. junija spet tja nazaj prišel. Kapitan »Mauretanie«, Rostron, je dal povelje, da mora voziti ladja z največjo hitrostjo in je tako omogočil Goldstromu za šest ur hitrejši prihod v Plymouth na Angleškem, kot ga pa določa vozni red. Poseben aeroplan je odpeljal Goldstroma v London, zopet drug aeroplan v Rotterdam in dalje čez Köln v Berlin. Z njim potuje kapitan Olly, eden najboljših angleških aviatikov, ki ga je Goldstrom nalašč za to potovanje najel. Iz Newyorka do Berlina sta porabila 5 dni, 23 ur in 40 minut. Stroške potovanja ceni Goldstrom na 7000 do 10.000 dolarjev, pa pravi, da je pripravljen še na precej večje. Iz Berlina v Moskvo sta se peljala spet v aeroplanu, od tam naprej pa porabita sibirski ekspres do Mukdena. Dalje aeroplan do Jokohame na Japonskem; tam morata biti 7. junija, sicer ne bosta do 18. junija v Newyorku. Iz Jokohame ju pelje parnik »Prezident Madison« v U. S. A., kjer dobita spet aeroplan. Ameriko mislita preleteti v 36 urah in stopiti pred komisijo 18. junija ob 5. uri popoldne.

Ljubljanska borza.

v petek, dne 4. junija 1926.

Vrednote: Investicijske posojilo iz l. 1921 den. 74, bl. 76; Loterijska državna renta, den. 300, bl. 304; Zastavni listi Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske deželne banke den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje den. 193, bl. 195, zaklj. 195; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana den. 175, bl. 200; Merkantilna banka, Kočevje den. 100, bl. 102; Prva hrvaška štedionica, Zagreb den. 865, bl. 864; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 50; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana den. 165, bl. 175; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana den. 70; Trbovelj. premogokopna družba, Ljubljana den. 300, bl. 308; Združene papirnice Veuvče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana den. 100; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb bl. 25; »Stavbna družba« d. d., Ljubljana den.

55, bl. 65; »Šešir«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka den. 103, bl. 105, zaklj. 105.
Blago: Brzovjani drogovji (smreka, jelka, bor) od 8—12 m, popolnoma zdravi, ravni, obeljeni, feo vag. meja 20 vag. den. 300, bl. 300, zaklj. 300; Trami, od 3/3—5/6, od 4—7 metrov, feo vag. meja 15 vag. den. 340, bl. 340, zaklj. 340; Hrastovi boules, Ia/IIa, od 35 cm debeline naprej, od 3 m dolžine naprej z 5%, od 2.60—2.90 m, feo vagon Sušak den. 1275; pšenica, 76 kg, 2% primesi, feo bačka postaja bl. 317.50; koroza bačka, feo vag. nakl. postaja bl. 188; koroza sremska, feo vag. nakl. post. 1 vag. den. 143, bl. 143, zaklj. 143; koroza inzulanka, drobna, feo vagon Beltinci bl. 165; koroza činkvanti, feo vag. baranjska postaja bl. 215; oves rešetani, feo vag. nakl. postaja 190; ajda, domača, feo vag. nakl. post. 255; proso rumeno, feo vag. slov. p. bl. 200; rž, feo vag. slov. post. bl. 200.

TRŽNA POROČILA.

Mariborsko sejmsko poročilo. — Na svinjski sejem dne 28. maja 1926 se je pripeljalo 225 svinj in 2 kozi; cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov stari, komad 67.50—125, 7—9 tednov stari komad 150—200, 3—4 mesece stari komad 350—360, 5—7 mesecev stari komad 400—450, 8—10 mesecev stari komad 550—560, 1 leto stari 1500—1700 Din; 1 kg žive teže 10.50—12.50, 1 kg mrtve teže 15—17 Din. Prodalo se je 194 komadov.

Goriški izvozni trg dne 1. junija. — Cene so bile ta dan približno sledeče: Črešnje cepljenke (vipavke) od 2—2.30, črešnje črne 2.80—3.30, črešnje drobne 1.10—1.30, grah 1—1.80, šparglji 3—3.20, krompir 0.90—1.10. Črešenj je bilo pripeljanih v terek 300 kvintalov na trg. V Korminu je bila cena črešnjam dne 31. maja ter 1. junija približno enaka oni na goriškem trgu. Velikansko večino blaga so pokupili žveplariji. Graha so

pripeljali precejšnje količine na trg in je zato njegova cena znatno padla; smo pač v času splošne dozoritve graha v goriški okolici. Radi silnih nalivov ponoči od pondeljka na torek ter še v terek se je bati, da so obilo zrele črešnje trpele in razpokale ter da bo kakovost blaga, pripeljanega v terek na trg, nekoliko trpela.

Kovinski trg proti koncu maja.

Zadnja poročila iz Amerike pravijo, da je zaposlenost malo ponehala. Je pa to samo sezonski pojav in mu ne pripisujejo nobene važnosti. Cene so se vsled angleškega štrajka nekoliko utrdile. Surovega železa je bilo napravljene v aprilu malo več kot v marcu, 3.450.000 ton.

Na evropskem kontinentu se položaj železne industrije ni spremenil, zlasti o zboljšanju ni govora. Jasno je, da bo na Angleškem imela železna industrija milijardno škodo, najmanj eno mesečno povprečnost. Na Francoskem se na vso moč trudijo, da bi frank utrdili. Francoska trgovska bilanca kaže v prvih štirih letošnjih mesecih pasivnost 2¼ milijarde frankov, dočim je bila lani v istem času za poldrugo milijardo aktivna. A tudi drugod v Evropi položaj ni bogve kako rožnat. Na evropskem eksportnem trgu so vsled nizke notacije svojih valut prevladovali francoske in belgijske tvrdke. Cene so šle spet dol, pa je bilo kljub temu malo kupcev. Notacije: železo v palicah 4/18, valjana žica 5/13, surova pločevina 5/5, srednja 5/9, fina 8. Zastopniki nemške, francoske, saarske, belgijske in luksemburške železne industrije so se v svrhu posvetovanja o železnem kartelu sestali pred kratkim v Luksemburgu in bodo prišli spet v Parizu skupaj.

Konec štrajka na Angleškem ni na

domačem kovinskem trgu povzročil nobenih posebnih sprememb. Beremo o nakupih doma in iz tujine, a položaj je še vedno zelo napet. Clevelandski producenti so cene zvišali in so sedaj te-le: Cleveland št. 1 šil. 76, št. 3 šil. 72/6, št. 4 foundry 71/6, forge 71. Za eksport je treba priračunili še pol šilinga. Veliko je vprašanje, če se bodo mogle spričo hude inozemske konkurence te cene držati. Računijo s tem, da bo sedaj, po končanem štrajku, povpraševanje spet malo večje.

Na Francoskem je položaj precej neugoden. Cene za živila rastejo, veliko razočaranje za one, ki so od zvišanih davkov pričakovali obratno. Napovedani dvig cene za nemški koks in dvig domačih cen premoga povzročata tako producentom kot konsumentom velike skrbi. Cena surovega železa je s 420 franki ostala nespremenjena, a bo zvišanje postalo neizogibno. Produkcija železa in jekla sta na visoki bazi. — **Belgijski trg** je zelo nereden, ker belgijska valuta zelo koleba. Najboljše je še povpraševanje pri surovem železu. Zadnje notacije na belgijskem domačem trgu so bile sledeče: tračnice 700 belg. frankov, železo v palicah 725, surova pločevina 750, srednja 800, fina 975 do 1120. — **Luksemburška industrija** dobiva še zmeraj dosti naročil. Tovarne imajo za tri mesece dosti dela, a so tudi zanaprej izgledi prav ugodni. — Poročila iz **Nemčije** postajajo ugodnejša. Počasi, a sigurno se dviga konkurenčna zmožnost nemške industrije in se bo nemško blago v par mesecih najbrž na svetovnem trgu uveljavilo. V eksportni trgovini je povpraševanje malo ponehala, a je ta pojav samo začasen. Cene so ostale nespremenjene in so te-le: železo v palicah 137 do 149.7 mark, surova pločevina 122.7, srednja 128—135,

žica 140 do 150, valjana žica 139. — Položaj **češkoslovaškega trga** se slabša, slabši nakup po evropskih deželah se je preselil tudi na domači češki trg, opuščajo plavže in odpuščajo delavce. Dežele, ki jemljejo češkoslovaško blago, so v slabem denarnem in političnem položaju.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 11. junija t. l. ponudbe za dobavo 2.500 m³ kisika, za dobavo U-železa, za dobavo armatur za plinsko razsvetljavo ter za dobavo 50 komadov topilnih loncev. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 7. junija t. l. ponudbe za dobavo blaga za prte in serviete, za dobavo porcelanaste in steklene namizne posode (krožniki, skodelice za belo in črno kavo, kozarci itd.) ter za dobavo kuhinjske posode in jedilnega orodja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 7. junija t. l. pri oddelku za mornarico v Zemunu glede dobave 1.000 garnitur dežnih oblek, dne 11. junija t. l. pa druga ofertalna licitacija glede dobave 20 vagonov moke. — Dne 2. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave 120 ton negašenega apna ter za dobavo 800 komadov raznih nadpisnih tablic; pri oddelku za mornarico v Zemunu glede dobave 6.000 parov visokih podkovanih čevljev. — Dne 3. julija t. l. pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave stružnice in skobelnika ter k temu pripadajočega orodja.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

SLOVENIA-TRANSPORT d. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.
 Izvršuje vse spedijske posle, reekspedicije, vskladščena, prevoze, carinjenje robe. — Telefon št. 723.

Carinsko posredništvo Just Piščanec, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.
 Izvršuje carinjenje, carinske reklamacije, kuruzne in vsa v carinsko stroko spadajoča dela. — Telefon št. 723.

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18— naprej, moške nogavice, dokolenke, otroče nogavice, volna, bombaž, žepni robci, modni pasovi, toaletne potrebščine, ščetke za zobe, obleke in čevlje itd. v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Peteline Josip
 LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
 Na veliko! Na malo!

ESENCI

za rum, konjak, likerje in žganje

Ekstrakti in arome

za nealkoholne pijače vseh vrst

Koncentrirani sadni eteri

za aromatiziranje kanditov in sladtic

PRAVI MALINOVEC

Sadna marmelada „Nektar“

Sadni grog (Punsch)

-- Limonov sok --

priporočila:

Srečko Potnik in drug

Ljubljana, Metelkova ulica 13

!!! Zahtevajte cenike !!!

Veletrgovina

A. SARABON

v Ljubljani

prilporeča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

KJE SE KUPI?

Le pri trdkli

Josip Petelinc

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali obrtno rabo, svetovno znanik

Grizner - Adler - Phönix.

Istolam posamezne dele za struje in koloso, igle, jermena, prvmašilka. Poisk o vезenju na stroj brezplačen!

Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

MOTOCIKLI Jugo-Auto Ljubljana

Trgovci inserirajte v Trgovskem listu!

B. S. A. — Najbolj sigurni in ekonomični za irgovska polovanja. Nove znižane cene za 1926.

Sedež: Beograd „OCEANIA“ Revidirano: Sušak

Glavno odpravnništvo v Trstu.

Redna mesečna trgovska proga

Jadransko morje, Marseille, Španija, Maroko do Kanarskih otokov

Odhod iz Splita vsakega 1. meseca

„ „ Šibenika „ 4. „

„ „ Sušaka „ 10. „

„ „ Trsta „ 18. „

pristaja eventualno v Gružu za: Marseille, Barcelono, Valencijo, Oran, Melilla, Malaga, Tangier, Casa-Blanca, Tenerife in Las Palmas, pristane po potrebi tudi v ostalih medlukah.

Petnajstidnevna trgovska proga za Egejsko morje

iz: Sušaka, Trsta, Splita, eventualno iz Gruža za: Patras, Kalamato, Pirej, Volo, Solun, Cavallo, Metileno, Chios, Smirno, po potrebi Ghytion, Dedeağaç, Rodi, Kandijo in Kanejo.

Za pojasnila se je obrniti na ravnateljstvo na Sušaku in glavno odpravnništvo v Trstu ali na društvena zastopstva na Reki, v Šibeniku, Splitu in Gružu.

„SAVA“

obče zavarovalna d. d. V ZAGREBU

Lastni garancijski fond nad Din 30.000.000.—

USTANOVITELJI:

Hrvatska eskomptna banka, Zagreb, Jadransko-Podunavska banka d. d., Beograd,

Prva hrvaška štedionica, Zagreb, Srpska banka d. d., Zagreb,

Zemaljska banka d. d., Beograd, Zemaljska banka za Bosnu i Hercegovinu, Sarajevo.

GENERALNI ZASTOP ZA SLOVENIJO

V LJUBLJANI

Sv. Petra cesta šte. 2

Posluje v vseh zavarovalnih strokah

Brzovjani naslov: »SIGURSAVA. Tel. št. 434.

Naročajte, širite „Trgovski list“.

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptui, Rekec, Slovenjgradec, Slovenske Konjice, Prevalje.

Dunajska cesta 4 (v lastni stavbi).

Kapital in rezerve Din 20,100.000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzovjavi: TRGOVSKA.

Telefoni: 139, 146, 458